

Aanleiding

Bij een ruimte voor ruimte ontwikkeling in Bergeijk staat een historische schuur op de verkeerde locatie. De schuur moet derhalve plaats maken voor een nieuwbouw woning. Om de schuur niet verloren te laten gaan, is het idee ontstaan om de schuur op het huidige perceel te verplaatsen. Hieronder is dit verplaatsingsvoorstel verder globaal uitgewerkt en verbeeld.

Bestaande schuur

Aan de Hoek te Bergeijk staat een solitaire schuur, deze schuur stamt uit de eerste helft van de vorige eeuw. De schuur is nog wel in een traditionele ambachtelijke wijze gebouwd. De hoofdconstructie bestaat uit viertal houten ankerbalkgebinten, waarop houten A-spanten zijn geplaatst die het dak dragen. De gebinten zijn geplaatst op gemetselde poeren. Dit gebintwerk is voorzien van houten wanden welke in een later stadium vernieuwd zijn, evenals het met golfplaten gedekte dak. In het midden van de hogere houten voorgevel bevinden zich de hoge deeldeuren. Aan de rechterzijde is een gemetseld gedeelte waarin zich de stal bevonden heeft. Boven dit gemetselde gedeelte is een hooizolder. Momenteel verkeert de schuur er in een slechte staat. De schuur staat vlak langs de weg op een perceel waarop een nieuwe woning gebouwd gaat worden. Hierdoor zou de schuur bij handhaving op de huidige locatie vòòr de woning in de voortuin staan.

De schuur op de huidige locatie strak langs de weg Hoek te Bergeijk.

Gebintconstructie met ankerbalkgebint en hierop geplaatste A-spant.

Onwikkeling van de schuur

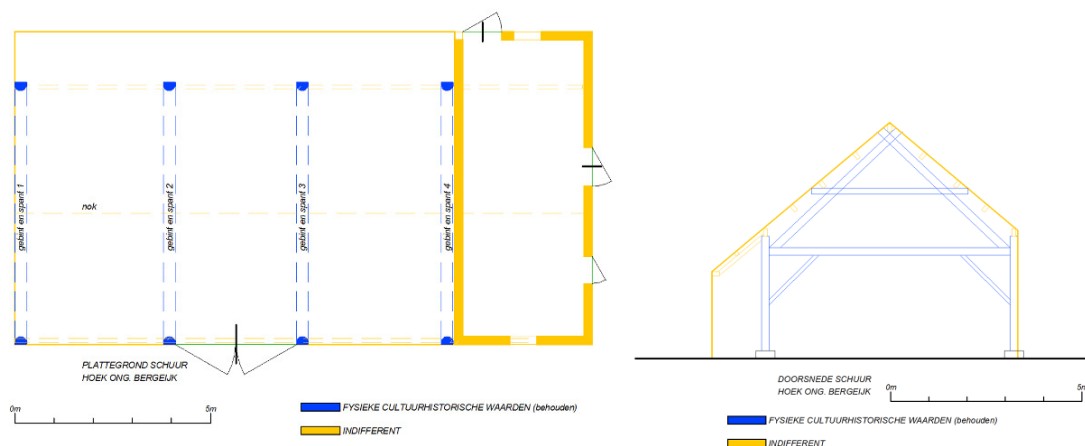
De schuur zal in eerste instantie gebouwd zijn als stroschuur, waarbij de vier genoemde ankerbalkgebinten met de A-spanten, gezamenlijk met de inmiddels vervangen gebintplaten en gordingen de hoofddragconstructie van deze schuur gevormd hebben. Het eerste en het vierde gebint waren hierbij dragend uitgevoerd aan de binnenzijde van de kopgevels, waarbij deze wanden tegen het gebint bevestigd waren. De wanden waren derhalve niet dragend. De schuur bestond door deze structuur uit drie vakken, waarbij vanaf de voorgevel gezien het linker- en het rechter vak gediend hebben voor opslag van de oogst, en waarbij zich in het middenvak achter de hoge deeldeuren de deel bevond. De wanden zullen bestaan hebben uit niet dragende houten regels, welke in eerste instantie mogelijk bekleed waren met stro, of beplankt waren. In een later stadium zullen deze wanden voorzien zijn van planken, en later van allerhande voorhanden zijnde plaatmaterialen.

Aan de rechter zijde bevindt zich thans een gemetseld gedeelte, een vierde vak, waarin zich een lage zoldering bevindt opgebouwd uit zware rondhouten balken. Op deze zoldering zal zich een hooizolder bevonden hebben, hieronder is de veestalling geweest. Deze gemetselde uitbouw is naar verwachting een latere toevoeging aan de oorspronkelijke stroschuur.

Cultuurhistorische waarden van de schuur

De cultuurhistorische waarden van de schuur zitten hem in de oorspronkelijke hoofdvorm, de afleesbare ontwikkeling die de schuur doorgemaakt heeft, het afleesbare oorspronkelijke gebruik, en de fysiek nog aanwezige gebinten en spanten.

Omdat het hier om een los in het veld geplaatste schuur gaat, is de exacte locatie van de schuur minder van belang. Het is daardoor goed denkbaar dat de schuur elders herplaatst wordt, echter de voorkeur gaat uit naar een herplaatsingslocatie dicht bij de huidige locatie.

Huidige schuur met in blauw aangegeven de fysieke cultuurhistorische waarde. Deze blauwe onderdelen komen na verplaatsing in de herplaatste schuur terug.

Overwegingen bij verplaatsing historische schuur Hoek Bergeijk

Handhaven van de huidige schuur, weliswaar in een gerestaureerde staat, op de huidige locatie zou vanuit cultuurhistorisch oogpunt de voorkeur hebben, echter, gezien de ontwikkelingen ter plaatse waarbij de schuur op de huidige locatie vòòr de nieuw op te richten woning zou komen te staan, is dit geen optie.

Het alternatief is verplaatsing naar elders, waarbij de voorkeur sterk uitgaat naar verplaatsing dicht bij de huidige locatie, het liefst op hetzelfde perceel, in plaats van het herplaatsen in een totaal andere omgeving.

Bij verplaatsing zijn op zijn minst fysiek te behouden onderdelen de nog oorspronkelijke hoofddragconstructie: de vier ankerbalkgebinten en de hierop staande A-spanten.

Bij de herbouwworm kan men als uitgangspunt kiezen uit de oorspronkelijke vorm: de schuur die bestaat uit drie vakken en opgebouwd is rond de vier ankerbalkgebinten, of voor de situatie na uitbreiding met het stalgedeelte. Bij de laatste optie zou de schuur bestaan uit vier vakken, waarbij die van het stalgedeelte in elk geval tot aan de zoldering hiervan in metselwerk is opgetrokken. Deze laatst genoemde optie doet het meeste recht aan de ontwikkelingsgeschiedenis van deze schuur.

Betreft de materialisering: mogelijke opties voor het dak die recht doen aan het type schuur en de bouwperiode zijn stro (of tegenwoordig riet) of dakpannen. Het is aan te bevelen om een holle keramische dakpan toe te passen. Voor de wanden is tevens stro denkbaar, evenals houten geveldelen. De stal zou indien deze bij de bouw betrokken wordt in gemetselde vorm tot in elk geval aan de verdiepingshoogte uitgevoerd moeten worden.

Verplaatsingsvoorstel schuur Hoek Bergeijk

Het voorliggende voorstel is om de schuur te herplaatsen enkele tientallen meters van de huidige locatie. De schuur blijft hierbij in de omgeving waarin deze zich ontwikkeld heeft tot de schuur zoals deze nu is. Dat laatste heeft sterk de voorkeur, de cultuurhistorische waarden blijven dan ook ter plaatse behouden. Daarnaast is het onzeker of het lukt om de schuur elders herplaatst te krijgen, waarbij er een grote kans is dat indien dat lukt dit niet in Bergeijk zal zijn. De eigenaar van het perceel waarop de schuur zich nu bevindt staat er voor open en is bereid te investeren om de schuur op het zelfde perceel te herplaatsen en daarmee de belangrijkste cultuurhistorisch fysiek aanwezige elementen en daarmee het verhaal te behouden.

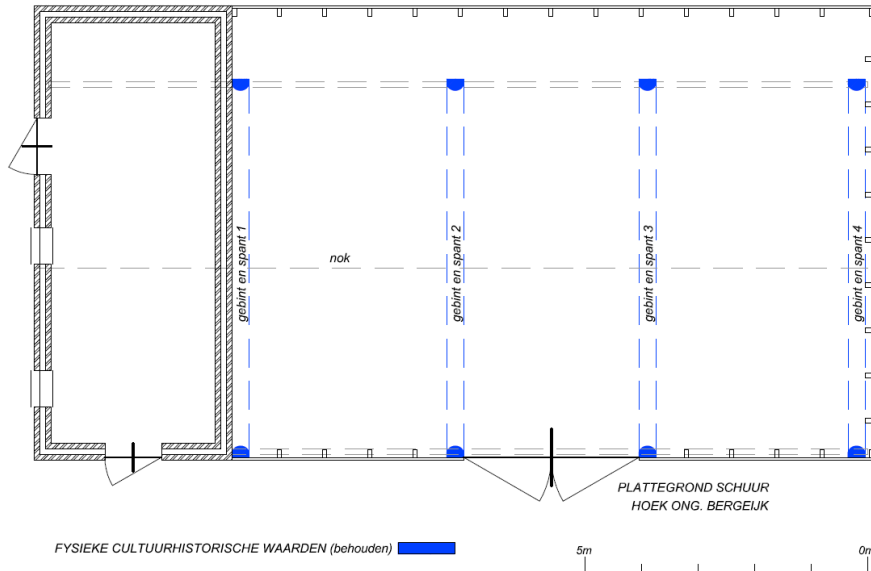
Bij het voorstel voor de herbouw is gekozen om de schuur bij herbouw wederom te voorzien van het stalgedeelte zoals dit op de huidige locatie ook aanwezig is. Gezien de oorspronkelijke schuur symmetrisch is, en hier aan een zijde een stal aangebouwd is, is het mogelijk de schuur gespiegeld te herplaatsen. (het maakt niet veel uit of de stal links of rechts tegen de oorspronkelijke schuur geplaatst wordt). De voorkeur gaat er naar uit om deze in de nieuwe situatie gespiegeld terug te plaatsen, en wel om zo het gemetselde stalgedeelte aan de zijde van de nieuw te bouwen woning te houden, en het houten gedeelte aan de veldzijde te situeren.

De schuur zal bestaan uit één grote ruimte, behoudens het gemetselde stalgedeelte, deze ruimte wordt afzonderlijk. Hierdoor ervaar je de schuur van binnen in zijn geheel, inclusief de herplaatste gebintconstructie.

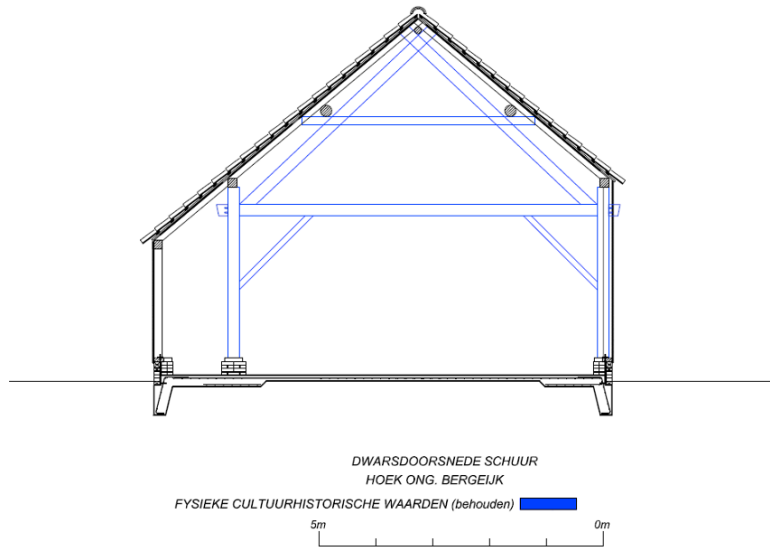
Wanden worden uitgevoerd in regelwerk met hierop planken die met messing en groef in elkaar vallen. Deze wanden worden geplaatst op een gemetselde plint van enkele decimeters hoog. (niet te hoog). De wanden blijven aan de binnenzijde onbehandeld, aan de buitenzijde worden zij zwart geschilderd.

Het dak wordt voorzien van de op de A-spanten gelegde rondhouten gordingen voorzien van windveren, waarop sporen gelegd worden, met hierop brede onbehandelde planken, voorzien van messing en groef. Hierop komt een dampopen vochtkerende folie, tengels, panlatten en een donker gekleurde holle keramische dakpan, de zelfde als op de nieuw te bouwen woning gelegd gaat worden.

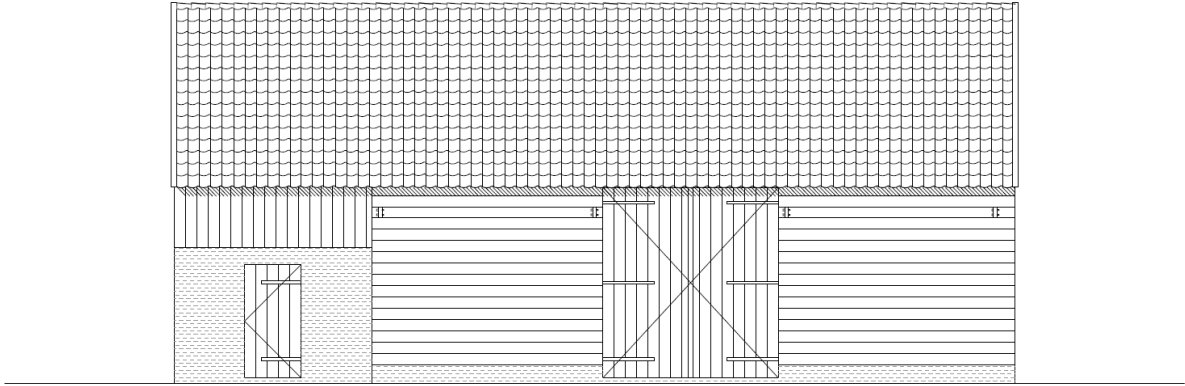
Het gemetselde stalgedeelte wordt uitgevoerd in metselwerk in kruisverband, in de zelfde stenen (evenals de plint) als waaruit het nieuw te bouwen woonhuis wordt opgebouwd. In dit stalgedeelte worden een tweetal stalen stalraampjes die afkomstig zijn uit de huidige schuur in gerestaureerde toestand terug geplaatst. Tevens worden enkele duimen en gehengen uit de huidige schuur gerestaureerd, en aangevuld met exact nagemaakte exemplaren in de herbouwde schuur gebruikt.

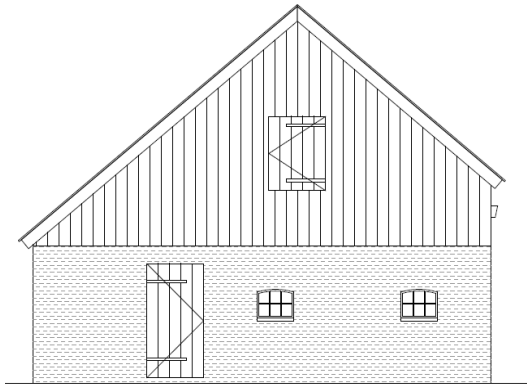
Plattegrond schuur na herplaatsing

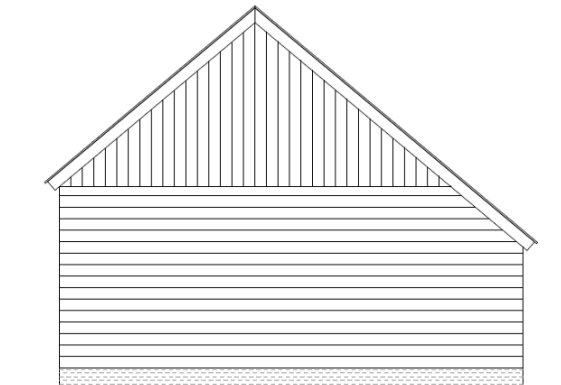
Doorsnede schuur na herplaatsing (doorsnede over het schuurgedeelte)

Aanzicht voorgevel na herplaatsing

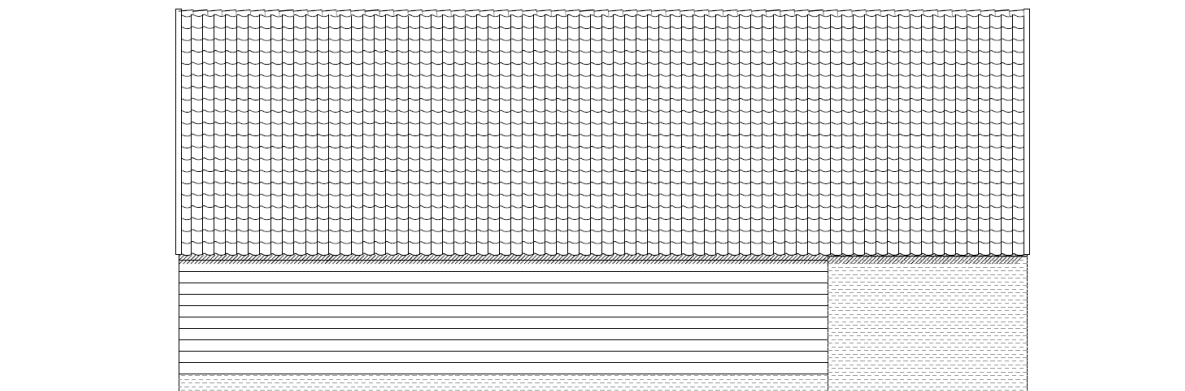
LINKER ZIJGEVEL SCHUUR
HOEK ONG. BERGEIJK

RECHTER ZIJGEVEL SCHUUR
HOEK ONG. BERGEIJK

Linker en rechter zijgevel schuur na herplaatsing

Achtergevel na herplaatsing

SCHAMP Bouwkundig advies

Jan Berendweg 2

5764 PK De Rips

T 0493 - 380355

M 06 - 57579908

F 0493 - 380893

E info@schamp-bouwkundigadvies.nl

I www.schamp-bouwkundigadvies.nl